

Pranešėjų apsauga

- **Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas)** įtvirtina asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimą įstaigoje, su kuria juos sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai, apsaugos mechanizmą. Įstatymas taip pat nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jų pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą.
- **Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“**.

Pažeidimas – Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme apibrėžtas kaip įstaigoje galbūt rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas, tarnybinis nusižengimas ar darbo pareigų pažeidimas, taip pat šturkštus privalomų profesinės etikos normų pažeidimas ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis arba jį pažeidžiantis teisės pažeidimas, apie kuriuos pranešėjas sužino iš savo turimų ar turėtų tarnybos, darbo santykių arba sutartinių santykių su įstaiga.

Biržų „Aušros“ pagrindinėje mokykloje yra galimybė apie pažeidimą pranešti vidiniu įstaigos kanalu.

Pranešti gali asmenys, kuriuos su Biržų „Aušros“ pagrindine mokykla sieja ar siejo darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, stažuotės, praktikos ir pan.).

Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo 3 straipsnyje numatyta, kad asmenys informaciją apie pažeidimus gali teikti dėl:

- 1) pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
- 2) pavojaus aplinkai;
- 3) kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdamam teisingumą;
- 4) neteisėtos veiklos finansavimo;
- 5) neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
- 6) neteisėtu būdu įgyto turto;
- 7) padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą;
- 8) kitų pažeidimų. Asmenims, teikiantiems informaciją apie pažeidimus, gali būti aktualūs šie teisės aktai: - Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas; - Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimas Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo nuostatomis, pranešėjams gali būti taikomos apsaugos, skatinimo ir pagalbos priemonės.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 236 straipsnyje yra numatyta baudžiamoji atsakomybė už melagingą įskundimą ar pranešimą apie nebūtą nusikaltimą.